

GAZETA MUZEALNA

BIULETYN INFORMACYJNY

MUZEUM

ZIEMI KARLIŃSKIEJ

Egzemplarz bezpłatny

Hotel „Pod Czarnym Orłem” przy ul. Szczecińskiej – widok z wczesnych lat powojennych

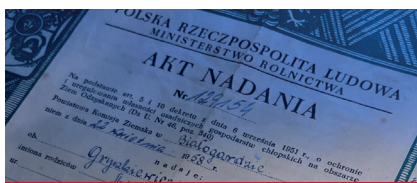
Wnajnowszym wydaniu naszej gazety zapraszamy do lektury artykułów, które przybliżają zarówno wydarzenia z życia Muzeum Ziemi Karlińskiej, jak i historię naszego regionu. W artykule poświęconym wystawie o początkach osadnictwa w Karlinie, zorganizowanej w ramach obchodów 80. rocznicy osadnictwa na Pomorzu Zachodnim po 1945 roku, prezentujemy historię osadników, którzy po wojnie osiedlili się w naszym mieście, kształtując jego powojenną tożsamość.

W numerze znajdzie się również artykuł o wystawie malarskiej pn. WYSTAWA, która wzbudziła ogromne zainteresowanie. Prace trzech lokalnych artystów – Dariusza Wojciechowskiego, Patryka Grabowskiego i Krystiana

Zalewskiego – na długo pozostaną w pamięci naszych gości, którzy odwiedzili muzeum. Rekordowa frekwencja dowodzi, jak ważne są wydarzenia kulturalne dla lokalnej społeczności oraz jak znaczący wpływ mają one na integrację mieszkańców.

W artykule o Bój o Karlino przenosimy się do marca 1945 roku, kiedy miasto stało się świadkiem dramatycznych walk. Przybliżamy kulisy obrony Karlina, opisując wydarzenia, które miały miejsce w tym przełomowym czasie. Zachęcamy również do zapoznania się z nowymi ekspozycjami, które trafiły do naszego muzeum. Więcej szczegółów znajdą Państwo na stronie 8. Zapraszamy do lektury.

w numerze:

Wystawa czasowa
strona 2

Bój o Karlino - marzec 1945
strona 7

Nowy eksponat
strona 8

Otwarcie wystawy WYSTAWA

W Muzeum Ziemi Karlińskiej 10 stycznia o godz. 17.00 odbyło się otwarcie wystawy, która rozpoczęła tegoroczny kalendarz wydarzeń. Ekspozycja zaprezentowała prace trzech artystów z Karlina: Patryka Grabowskiego, Darka Wojciechowskiego i Krystiana Zalewskiego, ukazując różnorodne techniki – od portretów ołówkiem po abstrakcyjne kompozycje akrylowe i sitodrukowe.

Wystawa inauguruje kalendarz wydarzeń kulturalnych Muzeum Ziemi Karlińskiej w jubileuszowym roku instytucji, stanowi hołd dla lokalnej twórczości i wspólnoty artystycznej. Zgromadziła liczne grono miłośników sztuki, lokalnych twórców oraz sympatyków muzeum, które w 2025 roku obchodzi 15-lecie swojej działalności.

Pomysł na Tytuł Wystawy

Pomysł na tytuł ekspozycji narodził się w nietypowy sposób. Początkowo nazwa „Wystawa” była jedynie roboczym określeniem wykorzystywanym podczas tworzenia materiałów promocyjnych, takich jak ulotki i plakaty. Z biegiem czasu jednak okazało się, że doskonale pasuje do całej oprawy graficznej, więc zdecydowano się

na nadanie jej roli oficjalnego tytułu. Choć rozważano inne propozycje, takie jak „Ołówki w Oleju”, które odzwierciedlałyby różnorodność używanych przez artystów technik, ostatecznie wybrano prostotę i uniwersalność pierwotnej nazwy.

Różnorodność Twórczości Artystów z Karlina

Na wystawie zaprezentowane zostały prace trzech utalentowanych artystów z Karlina: Patryka Grabowskiego, Dariusza Wojciechowskiego i Krystiana Zalewskiego. W ich dziełach spotykają się różnorodne techniki i style – od precyzyjnych portretów rysowanych ołówkiem, przez malarskie kompozycje w oleju, po abstrakcyjne obrazy wykonane akrylem i sitodrukiem. Ekspozycja stanowi

nie tylko uczta dla oczu, ale także unikalną okazję, by zobaczyć, jak różne formy wyrazu artystycznego współtworzą jedną, fascynującą opowieść. „Wystawa” to także ważne wydarzenie dla lokalnej społeczności. Jak zaznaczają organizatorzy, Muzeum Ziemi Karlińskiej od 15 lat wspiera artystów oraz promuje dziedzictwo kulturowe regionu. Tegoroczna inauguracja wydarzeń podkreśla, że lokalna twórczość cieszy się dużym zainteresowaniem i potrafi jednoczyć mieszkańców wokół wspólnej pasji do sztuki. Ekspozycję można było oglądać w Muzeum Ziemi Karlińskiej do 7 marca 2025 roku.

Wernisaż wystawy „Wystawa”

Wernisaż wystawy „Wystawa”

Wernisaż wystawy „Wystawa”

Wernisaż wystawy „Wystawa”

Modelarskie ferie w Muzeum

W Muzeum Ziemi Karlińskiej odbyły się warsztaty modelarskie prowadzone przez Igora Jeżynę, które połączyły pasję do techniki i twórczości. Uczestnicy rozwijali swoje zdolności manualne, kreatywność oraz zdobywali nowe umiejętności w tworzeniu dioram.

W Muzeum Ziemi Karlińskiej odbyły się dwudniowe warsztaty modelarskie, które w ramach zimowych ferii prowadził doświadczony modelarz Igor Jeżyna. Uczestnicy stworzyli dioramy, łącząc pasję do historii i techniki z precyzją wykonania. Warsztaty były świetną okazją do rozwijania zdolności manualnych, doskonalenia umiejętności i relaksu poprzez tworzenie modeli. Nie bez znaczenia jest także walor edukacyjny tej dziedziny. Praca nad tworzeniem modeli w kontekście fantazy pozwala uczestnikom rozwijać wyobraźnię oraz zgłębiać techniki modelarskie. Warsztaty były okazją do lepszego zrozumienia procesu budowania skomplikowanych dioram oraz poznania zasad dotyczących struktury, detali i użycia różnych materiałów. Uczestnicy mieli możliwość pracy nad własnymi projektami, które łączyły kreatywność z technicznymi aspektami modelowania.

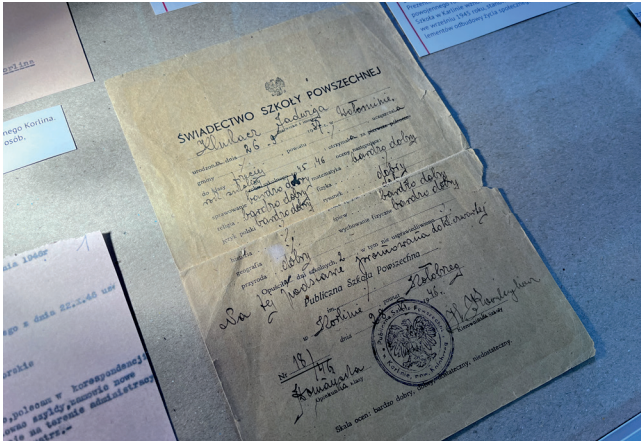

Ferie w Muzeum 2025

Osadnictwo w Karlinie w pierwszych latach powojennych (1945-47)

Odkryj początki powojennego Karlina! Nowa wystawa w Muzeum Ziemi Karlińskiej zabiera zwiedzających w podróż do lat 1945–1947, ukazując losy pierwszych osadników i ich wysiłki w budowaniu miasta po II wojnie światowej.

Zapraszamy mieszkańców i gości do odwiedzenia nowo otwartej wystawy poświęconej osadnictwu w Karlinie w pierwszych latach po II wojnie światowej. Ekspozycja przedstawia wydarzenia z lat 1945–1947, ukazując proces zasiedlania miasta, trudności pierwszych osadników oraz powstawanie struktur społecznych i administracyjnych w powojennych realiach.

Dokumenty dotyczące pierwszych osadników

Pierwsi osadnicy – początek nowego rozdziału

W marcu 1945 roku do Karlina przybyła pierwsza grupa polskich osadników, z których wielu zapisało się na trwałe w historii miasta. Na jej czele stali m.in. Stanisław Pawliński, Antoni Głuszko, Jan Malinowski, Henryk Szulc i Stanisław Sowa. W kolejnych tygodniach dołączali następni, w tym Piotr Gryniewicz, który został pierwszym powojennym burmistrzem Karlina.

Wystawa w Muzeum Ziemi Karlińskiej

Poniemieckie tablice likwidowane w 1947 roku

Przejmowanie opuszczonych gospodarstw na terenie Pomorza Zachodniego odbywało się wówczas w sposób żywiołowy. Brakowało odpowiednich regulacji prawnych, dlatego osadnicy sami zajmowali opuszczone i mniej zniszczone gospodarstwa niemieckie. Władze, dążąc do szybkiej polonizacji regionu, nie utrudniały tego procesu.

Mozaika ludnościowa Karlina

Proces osadniczy w Karlinie, podobnie jak w innych miejscowościach tzw. Ziem Odzyskanych, spowodował powstanie zróżnicowanej społeczności. Według danych z grudnia 1948 roku dwie trzecie osadników pochodziło z Polski centralnej, a jedna trzecia z terenów wschodnich, które Polska utraciła w wyniku powojennych zmian granic. Ta różnorodność miała ogromny wpływ na kształtowanie się lokalnej tożsamości i życia społecznego.

Wystawa w Muzeum Ziemi Karlińskiej

Unikalne eksponaty i dokumenty

Wystawa „Osadnictwo w Karlinie w pierwszych latach powojennych (1945-47)” to nie tylko opowieść o ludziach, którzy budowali nasze miasto, ale także zbiór unikatowych dokumentów i pamiątek z tamtego okresu. Ekspozycja powstała dzięki współpracy z Archiwum Diecezjalnym w Koszalinie, Archiwum Państwowym w Koszalinie oraz Archiwum Muzeum Ziemi Karlińskiej. Wzbogaciły ją także eksponaty udostępnione przez Studio Historyczne HUSAR oraz Pana Kazimierza Wójcika.

Wystawa w Muzeum Ziemi Karlińskiej

Wśród prezentowanych materiałów znajdują się m.in.:

- Oryginalne dokumenty dotyczące pierwszych osadników,
- Fragmenty kronik miejskich,
- Fotografie i pamiątki z lat 1945-1947,
- Relacje mieszkańców, którzy pamiętają tamte trudne czasy.

Historia, która łączy pokolenia

Celem wystawy jest nie tylko upamiętnienie pionierów Karlina, ale również przybliżenie ich historii współczesnym mieszkańcom. – To niezwykle ważne, aby pamiętać o tych, którzy jako pierwsi odbudowywali nasze miasto z wojennych zniszczeń i tworzyli podwaliny pod dzisiejsze Karlino – podkreślają organizatorzy wystawy.

Wystawa jest dostępna dla zwiedzających w godzinach otwarcia Muzeum Ziemi Karlińskiej. Serdecznie zapraszamy do odkrycia tej wyjątkowej części lokalnej historii.

Wystawa w Muzeum Ziemi Karlińskiej

Rekordowa frekwencja na WYSTAWIE

Ponad 600 osób w kilka tygodni! Zakończyła się „Wystawa” w Muzeum Ziemi Karlińskiej, a tak ogromne zainteresowanie przerosło nasze oczekiwania.

Zakończyła się „Wystawa”, prezentująca prace trzech lokalnych artystów – Dariusza Wojciechowskiego, Patryka Grabowskiego i Krystiana Zalewskiego. W ciągu zaledwie kilku tygodni, od 10 stycznia do wczoraj, odwiedziło ją ponad 600 osób, co jest rekordem frekwencji w tak krótkim czasie w historii naszego muzeum!

To dla nas ogromna radość, że lokalna sztuka wzbudziła tak duże zainteresowanie wśród mieszkańców i gości. Serdecznie dziękujemy wszystkim zwiedzającym za obecność, a szczególne wyrazy wdzięczności kierujemy do nauczycieli, którzy odwiedzili wystawę wraz z uczniami. Cieszymy się, że mogliśmy być częścią edukacyjnych doświadczeń młodzieży i promować lokalną sztukę i kulturę. Wasze zainteresowanie i pozytywne reakcje są dla nas najlepszym dowodem na to, jak ważne są artystyczne inicjatywy w naszej społeczności.

Turniej KARLINOPOLIS. Pamięć o osadnikach i wspaniała zabawa

W dniu 20 marca, w ramach obchodów Dnia Osadnika, w Muzeum Ziemi Karlińskiej odbył się turniej gry planszowej KARLINOPOLIS. To wydarzenie, które na stałe wpisało się w kalendarz naszych obchodów, przyciągnęło wielu uczestników i gości, a także było okazją do uczczenia pamięci pierwszych osadników Karlina.

20 marca to wyjątkowa data w historii Karlina – tego dnia w 1945 roku przybyli tu pierwsi polscy osadnicy, rozpoczynając nowy rozdział w dziejach naszego miasta. Muzeum Ziemi Karlińskiej, pielęgnując pamięć o tych wydarzeniach, każdego roku aktywnie włącza się w Obchody Dnia Osadnika, organizując m.in. turniej gry planszowej KARLINOPOLIS.

bankierzy z Zespołu Szkół w Karlinie, dbając o przestrzeganie zasad i dobrą atmosferę.

Po emocjonujących rozgrywkach zwycięzcami tegorocznej edycji zostali:

I miejsce – Maria Malińska 75430 grzywien

II miejsce – Jędrzej Witczak 70690 grzywien

III miejsce – Zofia Grodzka 65130 grzywien

Turniej KARLINOPOLIS 2025

Tegoroczne uroczystości rozpoczęły się od symbolicznego gestu – Burmistrz Karlina Piotr Wosia wraz z delegacją złożył wiązanek pod obeliskiem, oddając hołd pierwszym osadnikom. Tym aktem uroczystie zainaugurowano obchody, podkreślając znaczenie historii i wspólnoty dla naszej „małej ojczyzny”.

Następnie w Karlińskim Ośrodku Kultury odbył się turniej KARLINOPOLIS, w którym udział wzięli uczniowie Szkoły Podstawowej w Karlinie. Skład uczestników do rozgrywek sformowała Pani Iwona Walasek, nauczycielka historii, a nad prawidłowym przebiegiem gry czuwali

Serdecznie gratulujemy wszystkim uczestnikom i dziękujemy za zaangażowanie oraz wspaniałą rywalizację! Turniej KARLINOPOLIS to nie tylko świetna zabawa, ale także wyjątkowy sposób na poznanie historii naszego miasta i upamiętnienie tych, którzy budowali je po II wojnie światowej.

Z radością informujemy, że turniej KARLINOPOLIS na stałe wpisał się w kalendarz corocznych wydarzeń organizowanych przez Muzeum Ziemi Karlińskiej, stając się ważnym elementem lokalnych obchodów Dnia Osadnika. Do zobaczenia za rok!

Turniej KARLINOPOLIS 2025

Turniej KARLINOPOLIS 2025

Bój o Karlino – marzec 1945

Z racji, że marzec to miesiąc, w którym miały miejsce kluczowe wydarzenia, warto teraz przypomnieć o tych, które zapoczątkowały nowy rozdział w historii Karlina – od niemieckiej obrony, po polskie osadnictwo i odbudowę. Właśnie te dramatyczne chwile, które miały miejsce w 1945 roku, stały się fundamentem powojennego kształtowania się miasta, a ich wpływ odczuwalny był przez długie lata.

W marcu 1945 roku Karlino stało się miejscem zaciętych walk, które na zawsze wpisały się w historię miasta. Obrona przed radzieckim natarciem, dramatyczne wydarzenia i ewakuacja niemieckich wojsk to momenty, które zapoczątkowały nowy rozdział w historii Karlina, a także początek powojennej polskiej historii tego miasta.

Nieistniejąca była wytwórnia trumien i stolarnia Kappela zlokalizowana tuż przy moście białogardzkim. Był to jedyny budynek, który spłonął podczas akcji w marcu 1945

Przygotowania do obrony i pierwsze starcia

2 marca 1945 roku rozpoczęto ewakuację ludności cywilnej, a dwa dni później, 4 marca, radzieckie oddziały dotarły w okolice dzisiejszego skrzyżowania dróg wojewódzkich nr 112 i nr 163. Aby spowolnić postęp wojsk radzieckich, Niemcy zaminowali dwa mosty – jeden prowadzący w kierunku Szczecina, drugi w stronę Białogardu.

Rozminowane ładunki pochodzące z mostu „Białogardzkiego”

Dramatyczne wydarzenia w mieście

Z relacji Christiana de la Mazière wynika, że radzieckie czołgi wykorzystywały cywilów jako żywe tarcze, strzelając ponad ich głowami, by wywołać panikę. Mieszkańcy, w chaosie, uciekali – niektórzy rzucali się do rzeki, próbując

uniknąć ostrzału. Około południa rozpoczęło się kolejne natarcie Armii Czerwonej wzdłuż dzisiejszej ul. Szczecińskiej. W odpowiedzi żołnierze 33 Dywizji SS Charlemagne wysadzili most prowadzący do spichlerza, aby utrudnić dostęp radzieckim wojskom do centrum. Mimo to, radzieckie patrole przedarły się do zachodnich części miasta, docierając prawdopodobnie do okolic kościoła św. Michała Archanioła.

Most „Szczeciński” został zaminowany i wysadzony podczas II wojny światowej przez żołnierzy 33. Dywizji Grenadierów SS Charlemagne, którzy bronili Karlina

Most „Białogardzki” – niewybuchy po 56 latach

Most na Radwi był kluczowym punktem obrony Karlina, strzeżonym przez stanowisko działa przeciwpancernego 7,5 cm Panzerabwehrkanone 40. Mimo zaminowania, Niemcy nie zdążyli go wysadzić, a ukryte ładunki wybuchowe pozostawały tam przez ponad 50 lat, usunięte dopiero w 2001 roku.

Karlino ocalało, zaczęła się nowa historia

Mimo zaciętych walk, miasto uniknęło większych zniszczeń. Ostatecznie, 4 marca 1945 roku, około godziny 23:00, wydano rozkaz ewakuacji niemieckich wojsk z Karlina, co oznaczało koniec obrony miasta. Wydarzenia te zapoczątkowały nowy rozdział w historii Karlina.

Pierwsi polscy osadnicy przybyli do Karlina

Okolo 20 marca 1945 roku, pierwsi polscy osadnicy dotarli do Karlina. Byli to m.in. Stanisław Pawliński, Antoni Głuszko, Jan Malinowski, Henryk Szulc i Stanisław Sowa. Ich nazwiska pojawiają się również we wspomnieniach Zygmunta Gruchota, który dotarł do Karlina na początku kwietnia 1945 roku. To właśnie oni stanowią załazek polskiej społeczności powojennego Karlina.

NOWE EKSPONATY

Nowe eksponaty w Muzeum Ziemi Karlińskiej: Siedzenia z kina „Wyzwolenie” oraz zabytkowe pompy strażackie.

Drewniane siedzenia z dawnego kina w Karlinie

Do zbiorów Muzeum Ziemi Karlińskiej trafiły wyjątkowe eksponaty, które z pewnością zaciekawia miłośników lokalnej historii! Dzięki uprzejmości Pana Mariusza Gumowskiego z firmy Homanit Polska oraz wsparciu Piotra Banaszka i Mirkowi Szewczykowi, nasza kolekcja wzbogaciła się o oryginalne siedzenia z nieistniejącego już kina „Wyzwolenie”.

Te wyjątkowe eksponaty pochodzą z wczesnego okresu działalności kina, które w latach 80. XX wieku zostało zastąpione tapicerowanymi fotelami, co czyni je niezwykle

Kino „Wyzwolenie” w latach 80. XX w.

świadczeniem minionych lat. Kino „Wyzwolenie” przez wiele dekad było ważnym punktem kulturalnym Karlina. Budynek przy ulicy Koszalińskiej 5, jeszcze przed II wojną światową pełnił funkcję sali widowiskowej, a po wojnie stał się centrum rozrywki dla mieszkańców miasta. Dodatkowo, do naszego muzeum trafiły również zabytkowe pompy strażackie, które stanowią cenną część historii lokalnych służb. Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy pomogli w pozyskaniu tych unikalnych przedmiotów!

muzeum.kokkarlino.pl

GAZETA MUZEALNA

Wydawca: Muzeum Ziemi Karlińskiej
Redakcja: Krystian Zalewski

Muzeum Ziemi Karlińskiej
ul. Szymanowskiego 17
78-230 Karlino
muzeum.kokkarlino.pl

